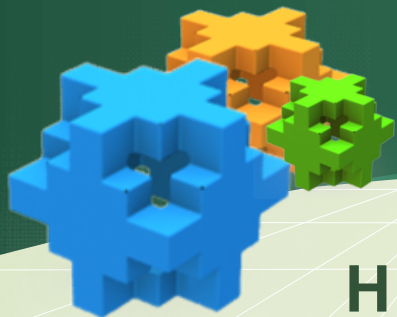

Βιώσιμη φυσιογνωμία των Ιωαννίνων

Προσδιορισμός εννοιών

Η έννοια της φυσιογνωμίας:

1

Ο χώρος αποτελεί μια αφηρημένη έννοια και από μόνος του δεν έχει χαρακτήρα ούτε ιδιαίτερη φυσιογνωμία.....●

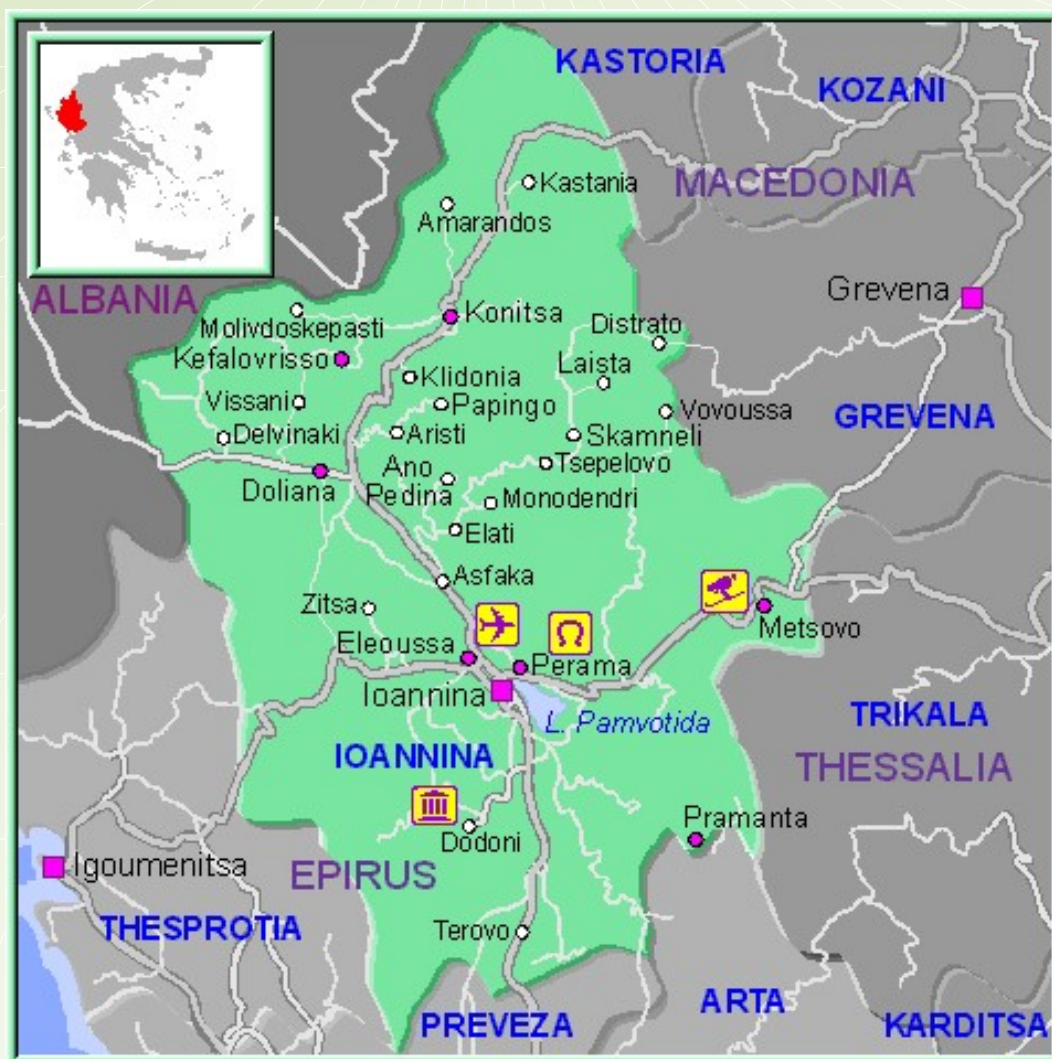
2

Ο τόπος αποτελεί ένα μοναδικό χωρικό γεγονός και έχει χαρακτήρα ο οποίος συγκροτείται από το σύνολο των χαρακτηριστικών των μορφών κάθε είδους που σχετίζονται μαζί του.....●

Έτσι η φυσιογνωμία σαν έννοια διαμορφώνεται όχι μόνο από τον χώρο και τον τόπο- τα γεωγραφικά και γεωφυσικά στοιχεία της-αλλά και από τα πολιτικο-κοινωνικο-οικονομικά συστήματα που διαπτόισαν τον χώρο και τον τόπο με τα αισθήματα της συλλογικής συνείδησης και πολιτισμού.

Γεωγραφικός και γεωφυσικός ορισμός

Ο νομός Ιωαννίνων συνορεύει προς Β. με την Αλβανία, προς Α. με τους νομούς Καστοριάς, Κοζάνης, Γρεβενών, Τρικάλων, προς Ν. με τους νομούς Άρτας και Πρέβεζας και Δ. με το νομό Θεσπρωτίας. Έχει έκταση 4.990 τ.χιλ. και 147.304 κατοίκους.. Ο νομός χωρίζεται σε τέσσερις επαρχίες: Δωδώνης, Μέτσοβου, Κόνιτσας και Πωγωνίου με πρωτεύουσα το Δελβινάκι

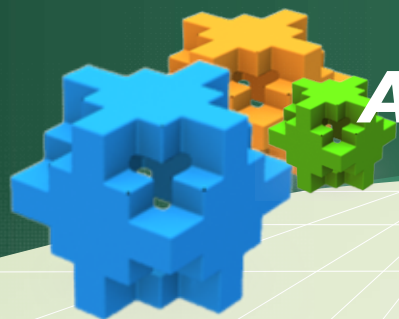

Γεωγραφικός και γεωφυσικός ορισμός

- Τα Ιωάννινα είναι πρωτεύουσα της Ηπείρου
- Βρίσκονται στο βορειοδυτικό τμήμα της χώρας σε υψόμετρο 480μ
- Είναι κτισμένα στη δυτική ακτή της λίμνης Παμβώτιδας.
- Η πόλη των Ιωαννίνων έχει 57.701 κατοίκους
- Βρίσκεται στη μέση του οροπεδίου που περιβάλλεται από τα βουνά Μιτσικέλι, Δρίσκο, Ολύτσικα, Μπιζάνι.

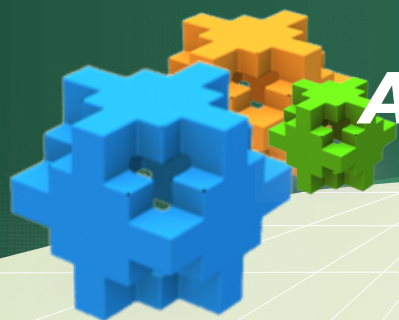
Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

Αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά

Η Ήπειρος διαθέτει πολλά μνημεία από όλες τις ιστορικές περιόδους, την προϊστορική, αρχαϊκή, κλασική, ρωμαϊκή, βυζαντινή και μεταβυζαντινή. Παράλληλα, έχει μια ισχυρή παράδοση στα γράμματα και τις τέχνες, ειδικά στην αρχιτεκτονική, η οποία συντηρείται μέχρι σήμερα

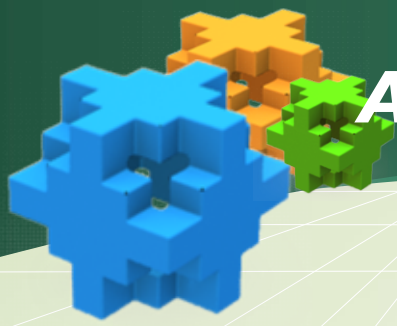

Αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά

- ❖ Στην απομόνωση και την υστέρηση στην ανάπτυξη της Ηπείρου συνετέλεσε κυρίως η καθυστερημένη απελευθέρωσή της το 1913
- ❖ Η προσφορά των Ηπειρωτών Ευεργετών αναγνωρίζεται από όλους και είναι ανεκτίμητη για την ανάπτυξη των Γραμμάτων, των Τεχνών και των Επιστημών.
- ❖ Η πόλη των Ιωαννίνων ξεχωρίζει αρχιτεκτονικά λόγω των **περίτεχνων σοκακιών με τα μαγαζιά, του πλακόστρωτου δρόμου γύρω από την Παμβώτιδα λίμνη** (ο οποίος επεκτείνεται διαρκώς), **το νησί και το σπίτι του Αλή Πασά.**
- ❖ Κυρίως όμως ξεχωρίζει για το **μοναδικό αρχιτεκτονικό σχεδιασμό των κατοικιών**, με μπαλκόνια που εξέχουν (χαγιάτια), και χρησιμοποίηση πέτρας και ξύλου ως βασικά υλικά για την κατασκευή παραδοσιακών κατοικιών.

Πηγή: Μελάς Σ., 1972

Αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά

Τα Γιάννενα φημίζονται επίσης για την πολιτιστική τους κληρονομιά:

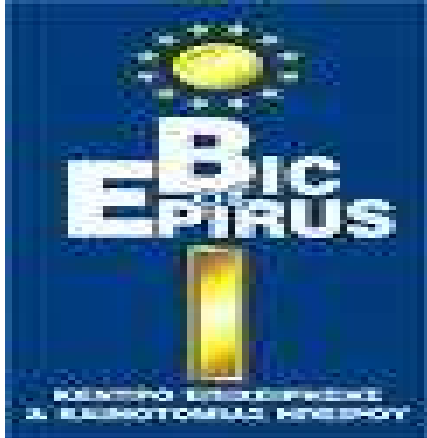
- τα περίφημα πανηγύρια σε όλο τον νομό Ιωαννίνων
- το γιαννιώτικο μπακλαβά και τα λουκούμια,
- κάθε είδους πίτα-με κυρίαρχη την σπανακόπιτα και την κοτόπιτα
- κυρίαρχα είναι τα αιγοπρόβεια προϊόντα, το γάλα και το τυρί.
- Τα παραδοσιακά τραγούδια με το κλαρίνο
- την αργυροχρυσοχοΐα. Τα εργαστήρια αργυροχρυσοχοΐας και χαλκογραφίας βρίσκονται στην λεγόμενη «παλιά αγορά», ανάμεσα από τα πλακόστρωτα σοκάκια με τα μαγαζιά.

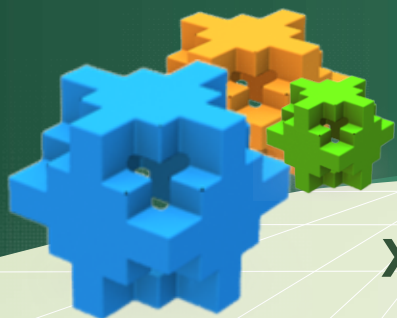
Οικονομική εξέλιξη-Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

- Η Ήπειρος είναι η πιο ορεινή περιφέρεια της Ελλάδας, αφού οι ορεινές περιοχές καλύπτουν το 70% και οι πεδινές μόνο το 15% της συνολικής της έκτασης.
- Είναι, επίσης, από τις πλέον αραιοκατοικημένες περιφέρειες, αφού η πυκνότητα πληθυσμού είναι εξαιρετικά χαμηλή, 40,5 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος της χώρας είναι 79,7.
- Ο πληθυσμός της Ηπείρου, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, ανέρχεται στις 353.820.
- Από το σύνολο του πληθυσμού περίπου το 1/3 κατοικεί στα αστικά κέντρα, τα Ιωάννινα, την Άρτα, την Πρέβεζα και την Ηγουμενίτσα.
- Η σύγκριση των στοιχείων της απογραφής του 1981 και του 2001 δείχνει ότι ο αστικός πληθυσμός παρουσιάζει τάσεις αύξησης, ο αγροτικός πληθυσμός τάσεις μείωσης και καλύπτει το 59% του συνόλου, ενώ ο ημιαστικός πληθυσμός τάσεις μικρής ανόδου και καλύπτει στο 10% του συνόλου.

Οικονομική εξέλιξη-Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

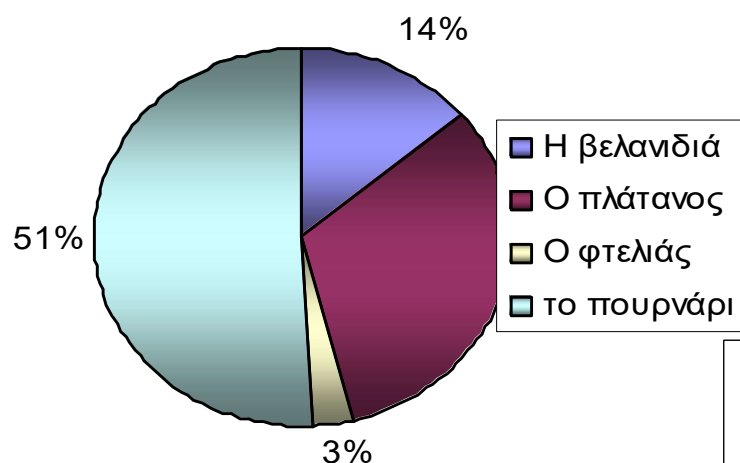
- ❖ Ο Περιφερειακός Εθνικός Συνοπτικός Δείκτης Καινοτομίας στην Περιφέρεια Ηπείρου είναι ο 3ος υψηλότερος μεταξύ των 13 περιφερειών της χώρας
- ❖ Η άνοδος του δείκτη αυτού οφείλεται αναμφίβολα στις δραστηριότητες, κυρίως την έρευνα και την καινοτομία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, όπως επίσης και στο ΤΕΙ Ηπείρου, το Τεχνολογικό Πάρκο και το BIC Ηπείρου
- ❖ Σημαντική συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη της περιοχής είχε και η κοινοτική πρωτοβουλία Leader +, με το 45,1% του συνολικού προϋπολογισμού της περιφ.Ηπείρου να συγκεντρώνεται στο Ν. Ιωαννίνων, στον οποίο αντιστοιχεί το 45,67% των ενταγμένων προτάσεων, αλλά και ο αναπτυξιακός νόμος 3299/04, ο οποίος επιχορήγησε 27,7 εκατομμύρια € στον νομό, σε πάνω από 67 δικαιούχους

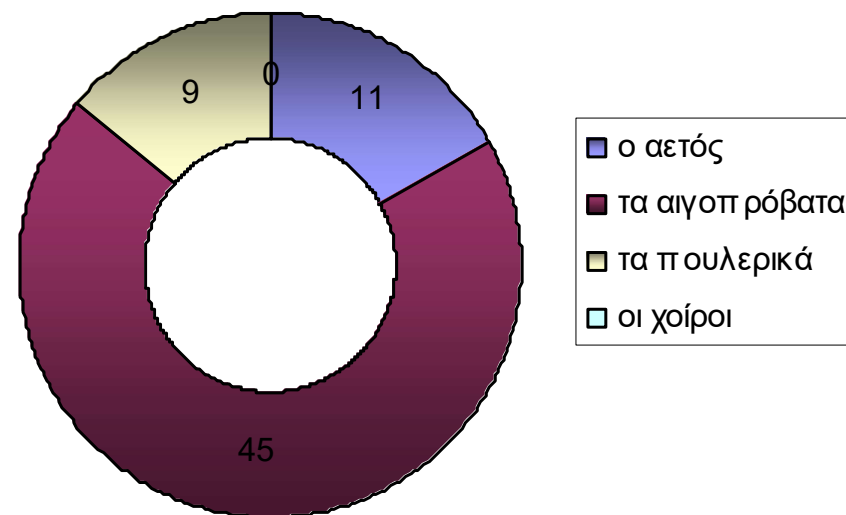
Έρευνα και αποτελέσματα

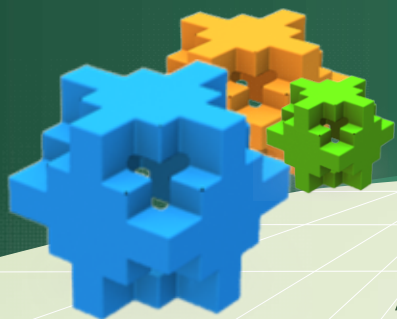
Χλωρίδα και πανίδα

Χαρακτηριστικότερο φυτό

Χαρακτηριστικότερο ζώο

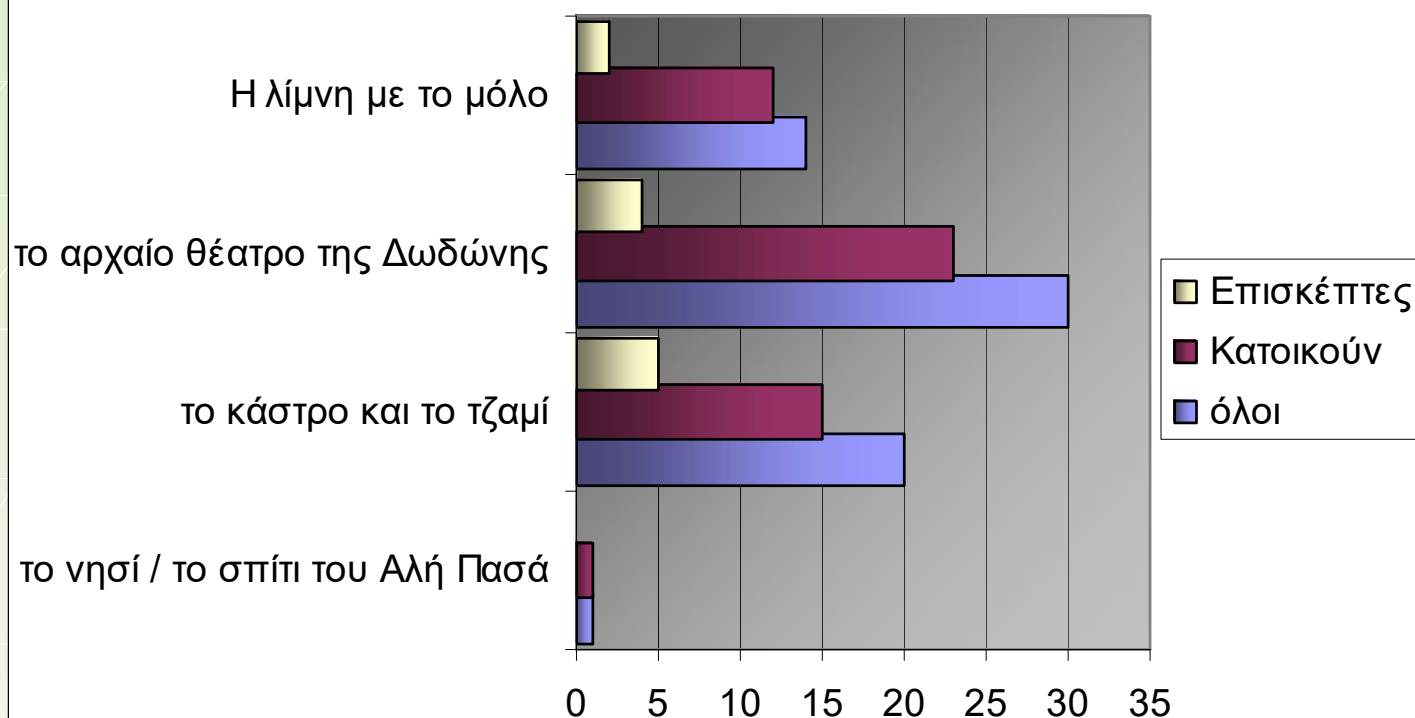

Έρευνα και αποτελέσματα

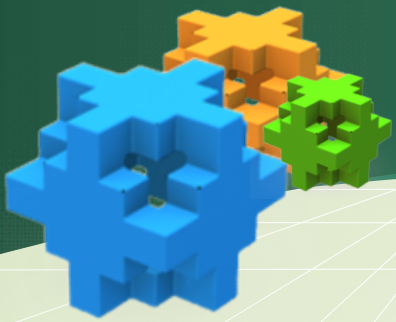
Αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά

Αξιοθέατα ανα τύπο κατοίκου/επισκέπτη

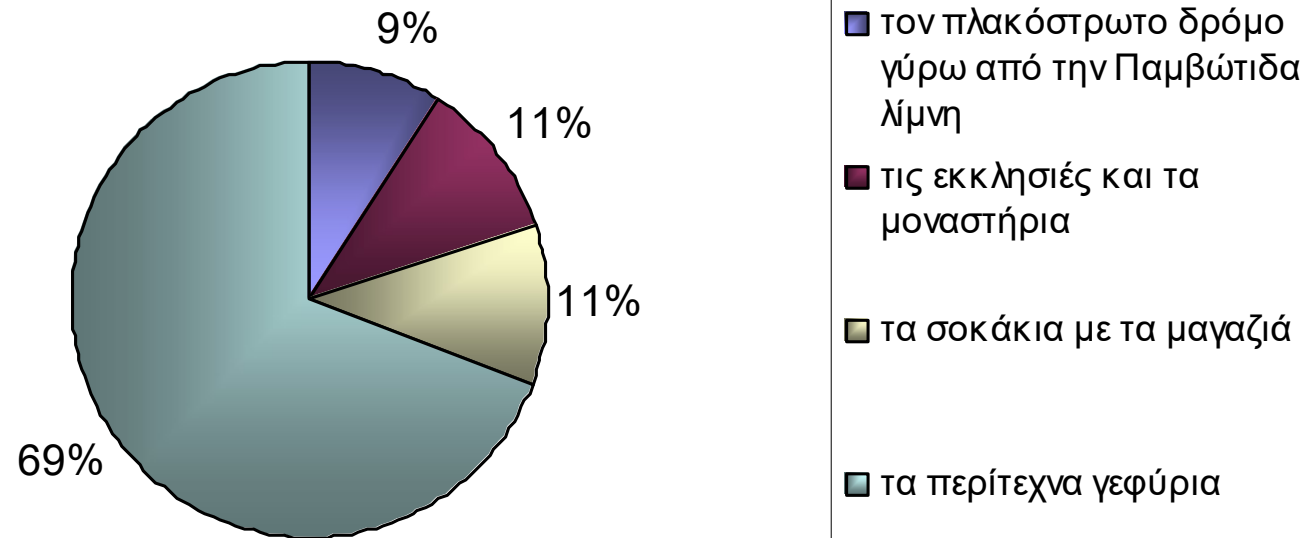

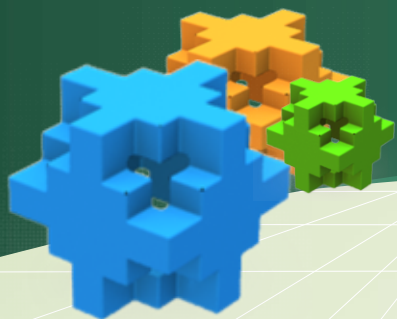
Οι μόνιμοι κάτοικοι των Ιωαννίνων συνηγορούν στην άποψη ότι το αρχαίο θέατρο της Δωδώνης είναι το σημαντικότερο αξιοθέατο των Ιωαννίνων, όμως οι επισκέπτες της περιοχής θεωρούν το κάστρο και το τζαμί ως τα σημαντικότερα αξιοθέατα

Έρευνα και αποτελέσματα

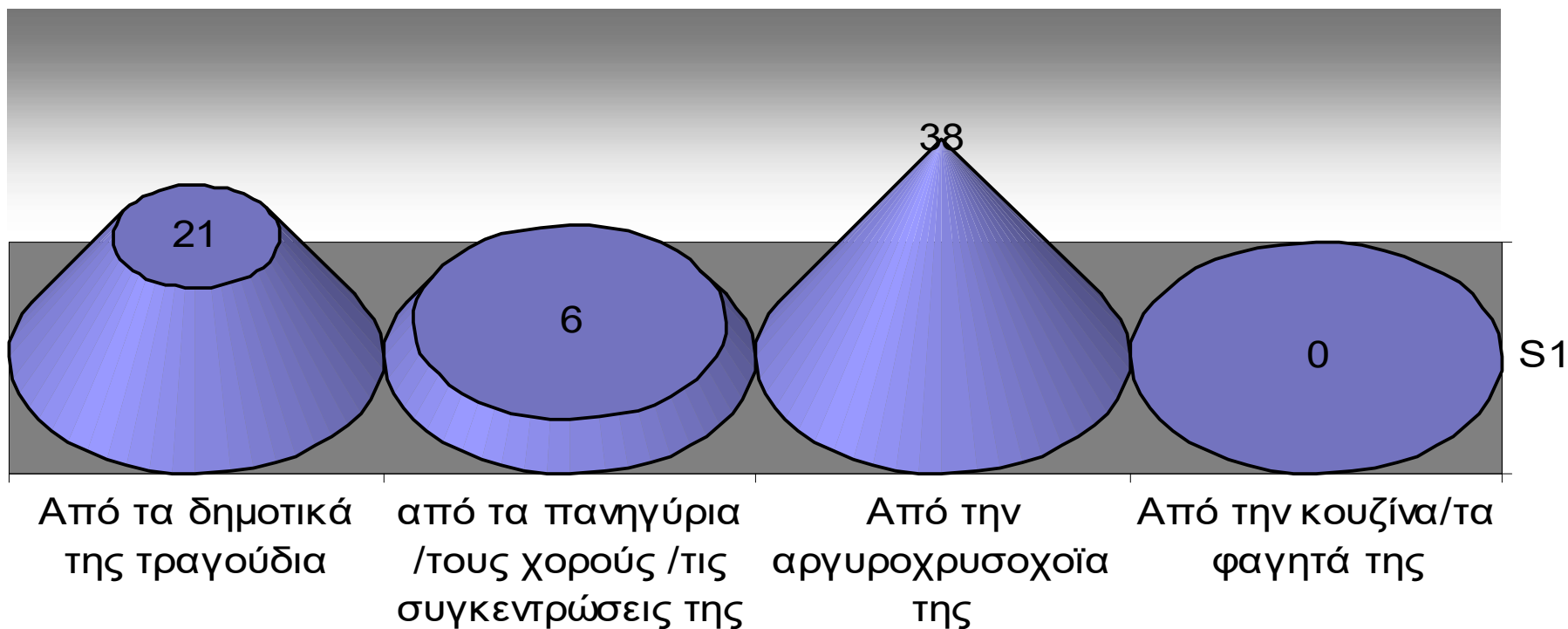
Μοναδικό αρχιτεκτονικό χαρακτηριστικό περιοχής

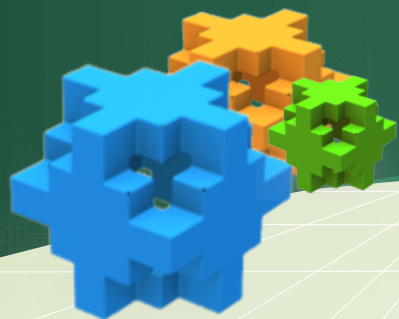

Έρευνα και αποτελέσματα

Όσον αφορά την πολιτιστική κληρονομιά, παρατηρούμε ότι τα Ιωάννινα ξεχωρίζουν σημαντικότερα από την αργυροχρυσοχοΐα και δευτερευόντως από τα δημοτικά τραγούδια (γνωστά και ως «ηπειρώτικα»). Αντίθετα τα πανηγύρια και οι χοροί έρχονται σε πολύ χαμηλότερη στάθμη με βάση το ερωτηθέν δείγμα.

Έρευνα και αποτελέσματα

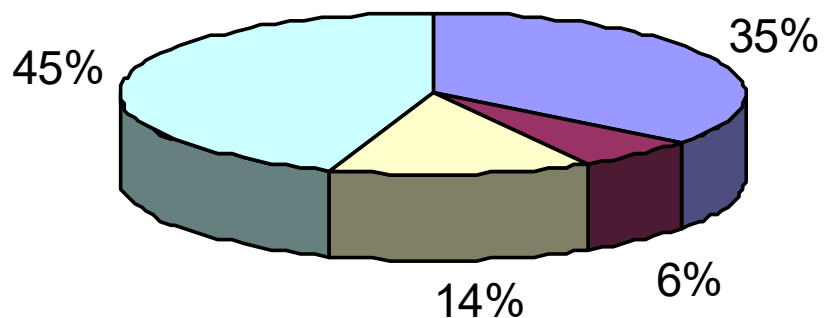
- ❖ Για την έρευνα της παρούσας εργασίας δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο (βλ. Παράρτημα), το οποίο αξιολογεί τα στοιχεία που συνθέτουν τη φυσιογνωμία της πόλεως των Ιωαννίνων, όπως τα βλέπουν διάφορες κοινωνικές ομάδες της περιοχής. Το ερωτηματολόγιο της περιγραφικής αυτής έρευνας αποτελείται από 14 ερωτήσεις και απαντήθηκε μετά από προσωπική έρευνα από 65 άτομα, δείγμα ικανό για να βγάλουμε στατιστικά ασφαλή συμπεράσματα (κανονική κατανομή).

Έρευνα και αποτελέσματα

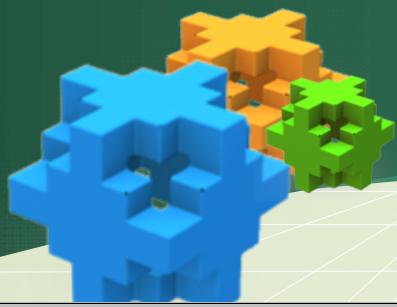
Φαινόμενα παγκοσμιοποίησης

Η περιοχή των Ιωαννίνων αλλάζει λόγω:

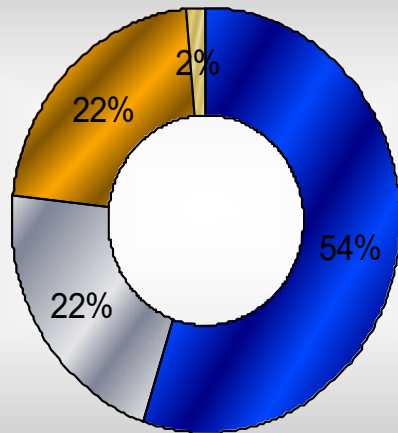
- της κακής πολεοδομικής της διάταξης και της έλλειψης αστικού σχεδιασμού
- της συγκέντρωσης αλλοδαπών / μεταναστών
- των νέων πολυκαταστημάτων που ήρθαν στην αγορά
- των προβλημάτων αστικοποίησης/ συγκέντρωσης στο κέντρο της πόλης

Έρευνα και αποτελέσματα

«Πυκνωτές φυσιογνωμίας»

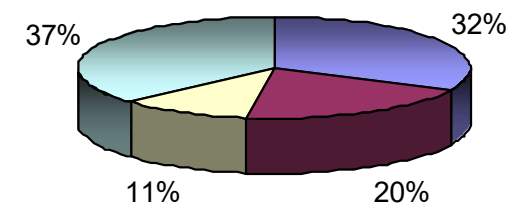
Κυριότερο χαρακτηριστικό περιοχής Ιωαννίνων

■ Λίμνη Παμβώπιδα ■ Η αργυροχρυσόχοϊα ■ η φέτα "Δωδώνη" ■ Ο μπακλαβάς

Εξεχουσες φυσιογνωμίες

■ Ο Παύλος Βρέλλης ■ Ο Ευάγγελος Αβέρωφ
■ Ο δήμαρχος Κωνσταντίνος Φρόντζος ■ Ο Αλή Πασάς

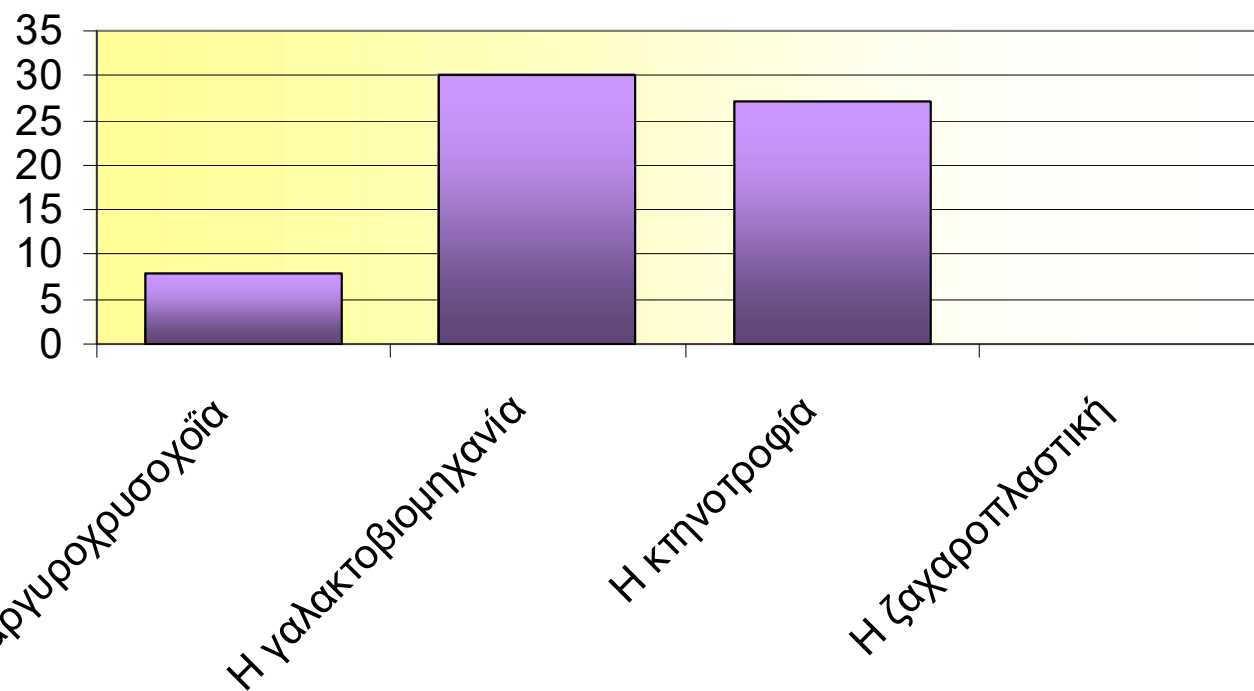

Έρευνα και αποτελέσματα

Οικονομικά/ Επιχειρησιακά μέτρα και Ευρωπαϊκή Ενοποίηση

Βασικός τομέας δραστηριότητας

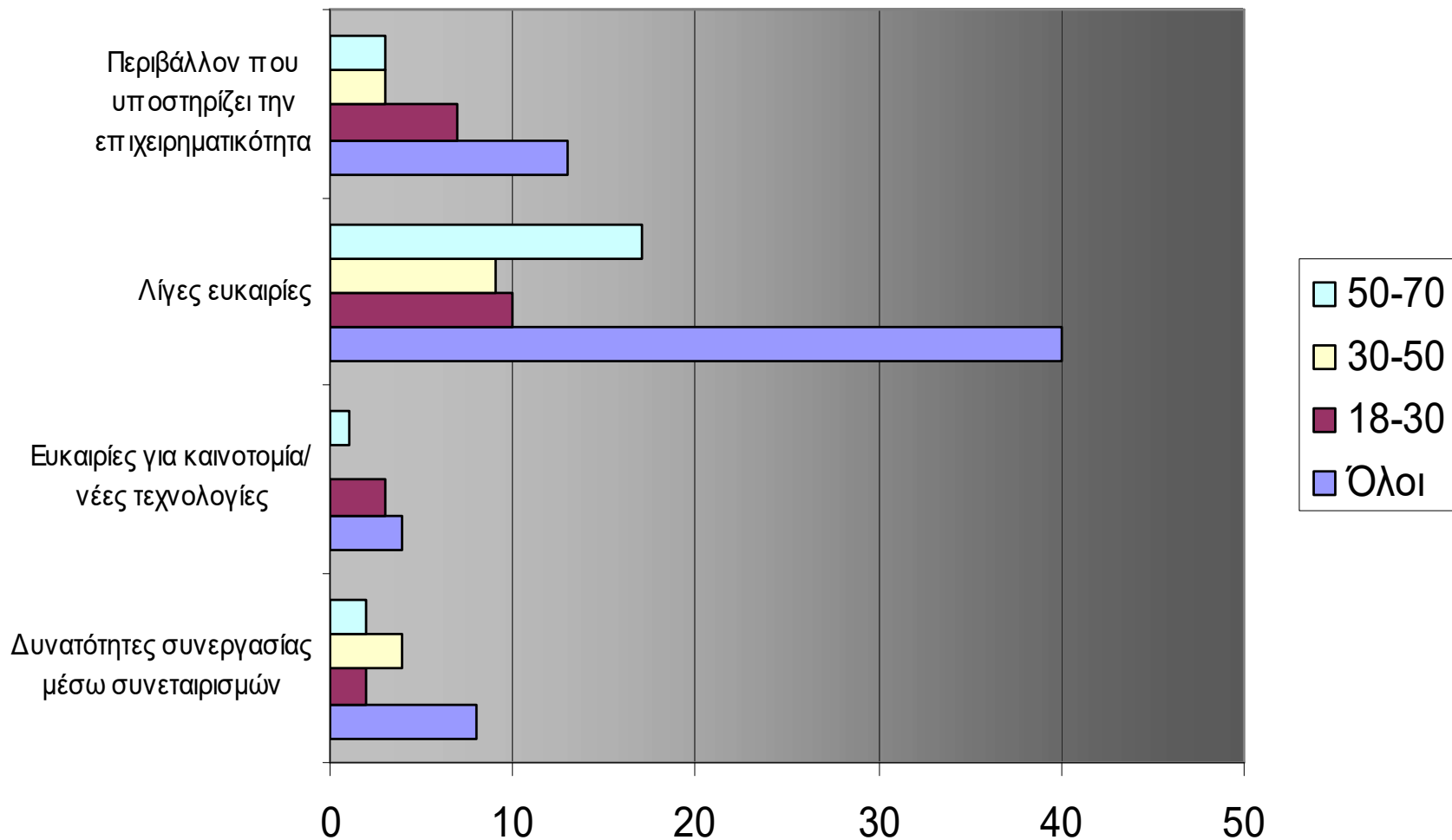
Έρευνα και αποτελέσματα

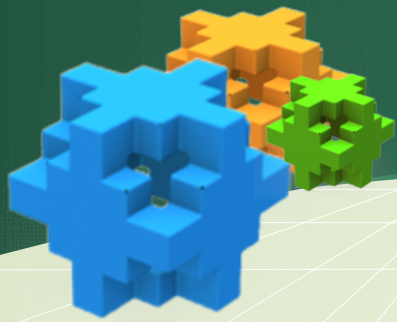
Οι περισσότεροι απαισιόδοχοι είναι οι ηλικίες από 50-70 και 18-30.

Οι νέοι (18-30) πιστεύουν στις ευκαιρίες για καινοτομία μέσω νέων τεχνολογιών

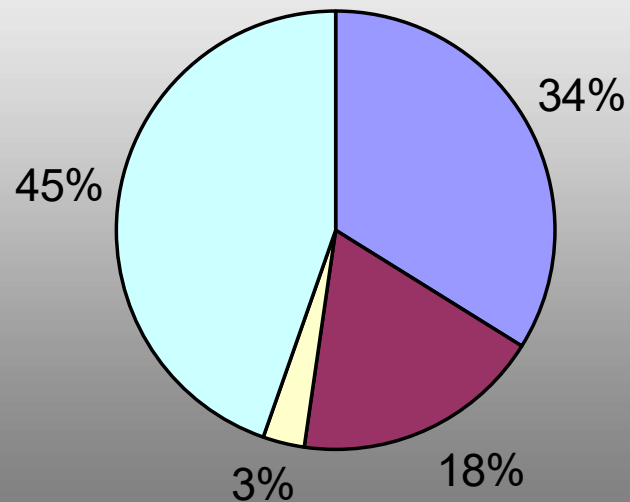
Επιχειρηματικό περιβάλλον-άποψη ανά ηλικιακή κατηγορία

Έρευνα και αποτελέσματα

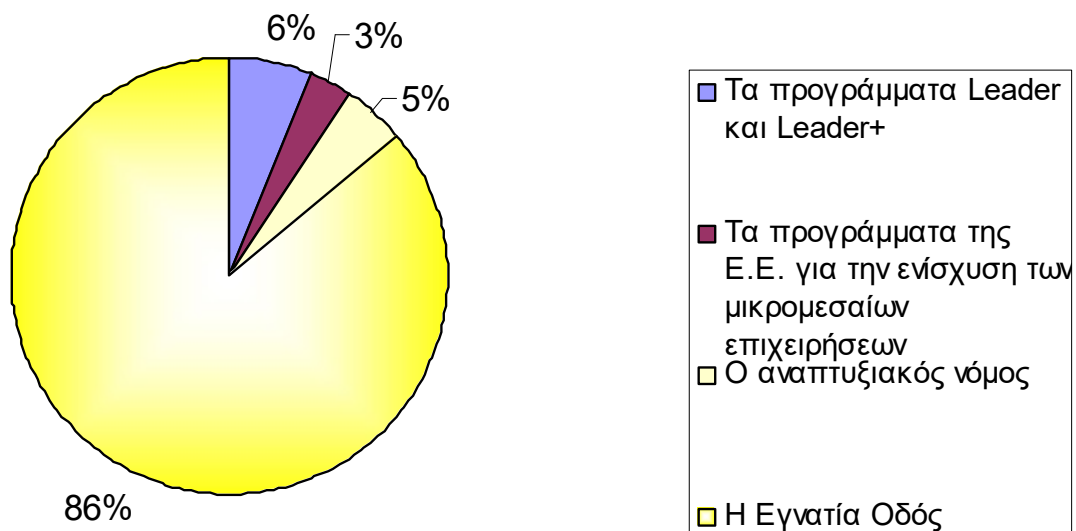
Για τις επιχειρήσεις, η περιοχή των Ιωαννίνων:

- Παρέχει νέες ευκαιρίες / χρηματοδοτήσεις μέσω κοινοτικών προγραμμάτων
- Παρέχει ένα σταθερό επιχειρησιακό περιβάλλον
- Μέσω της κοινότητάς της, βοηθά κάθε είδους επιχειρηματική και συνεταιριστική δράση
- Δεν χαρακτηρίζεται για την υποστήριξη από την κοινότητά της

Έρευνα και αποτελέσματα

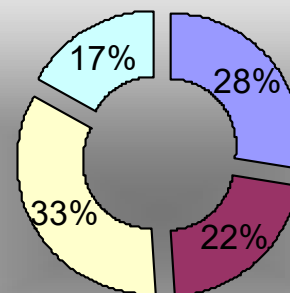
Ενίσχυση της Ε.Ε. στην περιοχή από:

το 86% των ερωτηθέντων υποστηρίζει ότι η Εγνατία Οδός ήταν η βασικότερη ενίσχυση από την Ε.Ε.

Παρατηρούμε ότι ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό -28%- θεωρεί ότι η Ε.Ε. δεν έχει βοηθήσει στην ανάπτυξη της περιοχής των Ιωαννίνων

Προγράμματα Ε.Ε.

- Η Ε.Ε. δεν έχει βοηθήσει στην ανάπτυξη της περιοχής των Ιωαννίνων
- Προγράμματα διάπλασης της περιοχής / της πόλης/ του πρασίνου
- Προγράμματα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας/ των συνεταιρισμών
- Προγράμματα πολιτιστικής ανάπτυξης

Συμπεράσματα

- ❖ Οι απόψεις των μόνιμων κατοίκων για την πόλη τους διαφέρουν σημαντικά από τις απόψεις των επισκεπτών. Ακόμη και σε θέματα φυσιογνωμικά – π.χ. αξιοθέατα – παρατηρούμε ότι οι μόνιμοι κάτοικοι δίνουν έμφαση σε διαφορετικά στοιχεία από ότι οι επισκέπτες
- ❖ Τα στατιστικά στοιχεία επιβεβαιώνουν τις απόψεις των κατοίκων σχετικά με την κατάσταση στην πόλη τους και στην ευρύτερη περιοχή.
 - Ιδιαίτερα στο θέμα της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης, είναι φανερό ότι σημαντικά έργα υποδομής είναι απαραίτητα, ενώ τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα ανάπτυξης του τοπίου θα πρέπει να ενισχυθούν ώστε να αναδεικνύουν περισσότερο το φυσικό κάλλος της περιοχής.
- ❖ Σημαντικό συμπέρασμα είναι η τοποθέτηση των κατοίκων και επισκεπτών σχετικά με την αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά. Στις ερωτήσεις αυτές παρατηρείται μια αρμονία απόψεων, πράγμα το οποίο συνηγορεί στην άποψη ότι τα Ιωάννινα έχουν μια **ιδιαιτέρη και μοναδική φυσιογνωμία, που διαμορφώνεται όχι μόνο από τα μνημεία και την ιστορία της περιοχής, το ξεχωριστό τοπίο και κλίμα, αλλά και από την ιδιαίτερη ιδιοσυγκρασία των μελών που συνθέτουν την κοινωνία της.**